درغلیه‌ده غلطه‌ده (ماسیس) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Խմբագրութիւն
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ
Նորատունկեան խան ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues
aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դհկն.	արծ.	75
»	Վեցամսեայ	»	»	40
Գաւառներու »	Տարեկան	»	»	100
»	Վեցամսեայ	»	»	50
»	Եռամսեայ	»	»	25
Օտար երկրի »	Տարեկան		ֆրանք	25
Ռուսիոյ »	»		րուբլի	10

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կընդունուի· 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ
ՎԵՀ· ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ· ԿԱՅՍԵՐ
ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Օսմանեան լայնածաւալ Տէրութեան միլիոնաւոր հպատակք և ժողովուրդք երէկ և երէկ գիշեր մեծահանդէս ցնծութեամբք ու փառաւոր հանդիսիւք տօնեցին զտարեդարձ ծննդեան Վեհ· ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԻ։

Աւագանին և բոլոր պաշտօնական անձնաւորութիւնք երէկ կայսերական պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին յառ Գահոյից Ն. Կայս. Վեհափառութեան։ Մայրաքաղաքիս ամեն կողմը մեծամեծ պատրաստութիւնք տեսնուեցան գիշերային լուսավառութեանց համար որոնք միմեանց հետ կը մրցէին շքեղութեան կողմանէ։ Ամենուրեք նուագածութիւնք կատարուեցան իբրև յայտարար նշան այս տարեդարձին թէ պաշտօնական և թէ անպաշտօն ակմբոց և հասարակութեանց մէջ յառաջ բերած խրախճանութեանց։

Այս առձեռն էջը չի պիտի բաւէր մի առ մի յիշելու համար հասարակաց շինութեան վերաբերեալ տնօրինութիւններն ու մեծամեծ ձեռնարկութիւններն՝ որոնք եղած են նախաձեռնութեամբ և հրամանաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան։ Կան տակաւին խոստմնալից ձեռնարկներ և մեծամեծ հաստատութիւններ ալ որոնք հետզհետէ իրենց արգասաւորութիւնն կը խոստանան երկրին։ Այս ամեն տնօրինութիւնք որք կը վերաբերին երկրին ու տէրութեան ներկային և ապագային, ուղղակի Ն. Կ. Վեհափառութեան կամքն են, որ կ'աշխատի որպէս զի օսմանեան Գահուն և Տէրութեան փայլն աւելցունէ։

Կրթական և տնտեսական զարգացմանց ճամբու մէջ եղածները յիշատակելի են և անմիջական կերպիւ զգալի է անոնց ազդեցութիւնը։

Վեհ. Սուլթանի Գահակալութենէն ի վեր՝ այս զարգացման համար դրամ չէ խնայուած. ամեն կողմ՝ պետական վարժարաններ բացուած են, եղածները բարւոքուած են, երկաթուղիներն ընդարձակուած են, հասարակ կառուղիներ ու ճանբաներ շինուած են ինչպէս նաև քարափանց ճարտարարուեստ ու հողակապ ձեռնարկութիւնն ի գործ հանուած է մեծագոյն մասամբ։ Զանազան այլ հանրօգուտ հաստատութիւնք եւս ստեղծուած են և կ'ըստեղծուին յարաժամ։ Արհեստից և այլ զանազան կարօտելոց իւր օժնութեան շնորհները հասուցած է, և իւր հայրական գթասրտութեամբ ներում շնորհած է հազարաւոր բանտարկեալներու. սրբելով անոնց պարագաներու արցունքը։

Հետեւաբար, իւր ժողովուրդը մեծամեծ և շքեղաշուք ցոյցերով տօնեց իւր ծննդեան տարեդարձն, այնպէս որ երէկ գիշեր նշանաւոր եղած է իւր խրախճանութեան արտայայտութիւններով, և ամենքին «ԿԵՑՑԷ» ներով և բարեմաղթութեամբ տօնեցին Օգոստափառ Ինքնակալին ծննդեան տարեդարձը։

ԳՌԵՀԻԿ ԲԱՐՔԵՐ
ԾԵԾԸ ՏՈՒՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Հայրեր կան, մայրեր կան, մէկը գինով, միւսը բարկացոտ։ Ջիղեր մ'ունին որ կը գրգռուին ամենադոյզն բանէ, կամ ձեռքեր մ'ունին որ վարժուած են զարնելու ամէն անգամ որ զայրոյթը դրդէ զիրենք։ Օղին, գինին կաթիլ մ'անգամ չխմող հայրեր կան որոնց պարծանքը պիտի ըլլի միշտ այն ճշտապահութիւնը զոր կը պահեն իրենց վարուելու եղանակին մէջ, իրենց զաւակները մեծցնելու եղանակին մէջ։

Հայրը նեղ սիրտ երեկոյ տուն կը դառնայ. այն օրուան անյաջողութիւնը նկարուած է իր դէմքին վրայ կնճիռներով. իր դէմքի ծանրութիւնը կապարէ խուփի մը պէս կը ճնշէ ամբողջ ընտանիքը, ծու՜ն։

Տիկինը սրտմտած է. կամ երիկը իր մէկ փափաքին գոհացում չէ տուած կամ դրացուհիներէն մէկը բամբասած է զինք կամ կէսրոջ հետ այն օր խօսքի բռնուած է, չհանդուրժող ջիղեր ունի, որոնք ամենափոքր միջադէպէ կը գրգռուին, իր երեսի գոյնը կապոյտ կը փոխեն ու զայրոյթը կը դողդղացնէ իր ձեռքերը։

Տեսէք սա պզտիկ աղջիկը, պնակ մը վար ձգեց ու ջարդեց. մայրը ահռելի ձայնով մը վրան կը յարձակի. խեղճ աղջիկը սարսափահար դոյնը կը նետէ. վախը երբեմն այնքան յանկարծական կըլլայ որ խեղճը ուղեղին մէջ կրած արեան ճնշումէն դալուկ կունենայ և ջղային սակալի տագնապ մը կանցնէ։ Այս ահաւոր վախը առանց հետեւանքի չի մնար սակայն. մատղաշ աղջիկը շատ անգամ վերնատութենէ (սառա épilepsie) կը բռնուի կամ խորէէի տրամադրութիւններ կունենայ և կը պահէ։

Սա պզտիկ տղան փողոցը ելած էր ընկերներուն հետ խաղալու կամ հետաքրքրական բան մը դիտելու. հօրը քը մահճոյքը արգիլած էր զինք. հայրը կատղած ներս կը կանչէ զայն. ծօ՛ շուն. ու ահաւոր ապտակ մըն է որ քթին բերնին կիջնէ։ Խեղճ տղան շնչասպառ կըլլայ պահ մը, ամբողջ արիւնը սրտէն վեր կը ցատկէ ուղեղին մէջ, միեւնոյն ջղային ահաւոր տագնապը. իր ականջը կը պահէ յիշատակն իր հօր ահելի ձայնին և իր ջիղերը տպաւորութիւնն անոր ահաւոր ապտակին. Հետեւանքը կը լինի պահել ապշութեան արտայայտութիւն մը կամ խելագարութեան տրամադրութիւն մը որ ամբողջ կեանքին մէջ իր երեսին վրայ, աչքերու նայուածքին մէջ դրոշմուած կերեւի։

Չափազանցութիւններ չեն ասոնք։ Եթէ մեր ամէն տուն իր ընտանեկան բժիշկն ունենար անպատճառ՝ կարելի պիտի ըլլար շինել վիճակագրութիւն մը ուր թիւերը պերճախօսօրէն ապացուցանէին թէ մեր աղջիկներու մէջ վերնատութեան և տղայոց մէջ ապշութեան և խելագարութեան հեղինակները մեր մայրեր, մեր հայրերն են շատ անգամ։

Իսկ եթէ գինով հօր մը տղան կամ բարկացոտ մօր մը աղջիկը միշտ այդ հիւանդութիւնները չունենար՝ վերագրեցէք անոր առողջ ու զօրաւոր կազմուածքին որով կը յաջողի արհամարհել կամ չենչող բնաւորութեան մը շնորհիւ՝ անզգայ մնալ կամ թօթուել այդ տխուր տպաւորութիւնները։ Բայց ազգին նուրբ, չափազանց զգայուն, բեկանող խառնուածքներ (tempérament) ալ կան որ կազդուին ամենափոքր դէպքէ ինչպէս մագնիսացած ասեղ մը։

ԾԵԾԸ, զզուելի բառ. որ սակայն մեր ընտանեկան գռեհիկ բարքերու մէջ կը պահուի խնամով. ծեծը դեռ կը մնայ ահաւոր ներկայացուցիչը կրթութեան, այն կրթութեան զոր մեր հայրերէն, մայրերէն կըսպասենք։ Իրենք կը ծեծեն տանը մէջ զարգացնելով իրենց զաւակներուն մէջ, յամառութիւն անըզգայութիւն ու ապշութիւն և կը պահանջեն որ վարժարաններու մէջ կը շարունակուի իրենց սկսած զզուելի գործը։ Վարժապետներն ալ վերջապէս մարդ են, ամէնքն ալ միեւնոյն ժողովուրդի զաւակները ու կը գտնուին հանդէպ ձեր զաւակներուն զոր խրատած էք միայն ԾԵԾով։ Նախ դուք, ձեր տուներու մէջէն վերցուցէ՛ք սա վայրենի ծեծը։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Հսկայ հեծանիւ-տրիսիքլէթ մը. — Ալպագոյ տրիսիքլէթը. — Ելեկտրականութիւնը տուներու մէջ. — Ինքնաշխատ լամբայ մը։

Կերեւի թէ ձիերու աչքը ենթակայ է տեսի մը՝ որով ցանցաթաղանթին վրայ կազմուած որ և է առարկայի պատկեր, իր իմացականութեան մէջ ահագին ստուարացում մը կը կրէ։

Մարդն ալ ազատ չէ աչքի այս տարօրինակ հիւանդութենէն և իրօք, եթէ ոչ ինչպէ՞ս կրնար իր ուղեղին մէջ կազմել պատկերն այն ահագին նաւերուն, շէնքերուն, հսկայ մեքենաներուն զոր օր օրի կը խորհրդածէ իր երեւակայութեանը մէջ կազմուած ծրագիրներուն համաձայն։

Մարդկային իմացականութեան ամէն բանի խոշորը ըմբռնելու, շինելու այս մարմաջը կը հաստատէ այս օրեր Ամերիկայի մէկ գործարանին պատրաստած հսկայ հեծեանիւը (tricycle)։ Այս հսկայ հեծեանիւը ութ մարդ կը վերցնէ։ Առջեւի անիւին տրամագիծն է 1 մ. 80, ետեւի անիւներունը 3 մ. 30։ Այս վերջին միջեւ ախլիներէն իւրաքանչիւրը չորսական հեծանողներով շարժման մէջ կը դրուի։ Ամբողջ մեքենային երկարութիւնն է 5 մ. 10։ Այս հեծեանիւով Պոսթըն և Պաոքթըն քաղաքներն իրարմէ զատող 40 քիլոմեթրը ճամբորդեց յետոյ 200 քիլոմեթրի ճամբայ մըն ալ կտրեցին մինչ Ռանքօրտ։ Այս մեքենան մանաւորապէս ծառայեց Միաց. Նահանգներու վերջին նախագահական ընտրութեանց մէջ նպաստելով ընտրական ցոյցերու։ Այնպէս ուրեմն կերեւի թէ շատ չուշանար այն օրը ուր պիտի շինեն այնքան խոշոր, բարձր հեծանիւներ որոնց վրայ հեծնողը փողոցէն անցած ատեն առաջին յարկի պատուհաններէն կրնայ նայիլ ու ներս անցած դարձածները տեսնել։

* * *

Ելեկտրականութիւնը ընտանիքի պէտքերուն գործածելը ելեկտրագէտներու իտէալն է։ Այս անգամ յաջողած են ինքնավառ լամբայ մը պատրաստել, այնպէս որ պարզապէս կոճակ մը ճնշելով մէկէն ի մէկ առաջ կուգայ բոց մը որ լամբայի պատրոյգը կը վառէ։ Այս գործիք սա առաւելութիւնն ալ ունի որ բոլորովին պաշտպանուած է յանկարծակի բռնկելու որ և է պարագայի դէմ։

Ելեկտրական բարդը որ կայծը կ'արտադրէ՝ զետեղուած է լամբայի շիշին վարի կողմը. կը պարունակէ ածուխ և կըտոր մը զէնկ զրգռիչ աղային լուծուածի մը մէջ. (sulfate de cuivre) օրինակի համար։ Այս զէնկն ու ածուխը հաստատուած են բարդի խուփին վրայ որ պտուտակով մը ամրացած է։ Այս խուփին վրայ է սաւափիկ այն ճարտար մեքենականութիւնը՝ որով կարելի է արտադրել վարկենական բոց մը և վառել լամբային պատրոյգը. և ասոր համար կը բաւէ մատով զսպանակաւոր կոճակ մը սղմել։ Այս ելեկտրական բարդը կրնայ տարի մը գործածուիլ օրը մէկ քանի անգամ վառելու պայմանով։ Իրաւ այս կերպով կարելի է ազատիլ լուցկի գործածելէն և իր անպատեհութիւններէն։

ԳԼԽՈՒԴ ՋՈՒՐ ԴԻՐ

Ո՞ւր տանիկ, քո՛ւրուկ, ո՞ր տեղէ, ո՞ր գեղացի։

— Այվօսցի իմ, աղբա՛ր, հինգ վեց ամիս է որ հոսիմ, էլին ակլին գիմացը, — կը մուրաս ըսել է, — է, ի՛նչ ընէի, ի՞մ չի մուրար, Քրիստոս Տէրը պիտէ կը մուրար.— բան մը չիմ բռեր, աղջիկ, տէր տիրական չունէի՞ր, էրի՞կ ալ չունիս։

— Էրի՛կ, քար մի տակը, քար մըլ վրան, — ո՞ղջ է, մեռած է, — տուր ըլ խապար չունիմ, աղա, ողջ է, մեռած է, ինծի ի՞նչ.— Հո՞ս է, թէ Այվօս է, այդչափը չե՞ս գիտեր, — ունչ հոս, ունչ Այվօս, խուրպէթն է, խայխալ է, վեց տարի կայ, ի՞նչ գիտնամ, ո՛ւր է։

— Զիս ալ բնտռեր, անանկ չէ՞, — ի՞նչ պիտի բնտռէի, վացցուն տարուան հէրիֆ մի, մազերը ճերմկած, պապուս, տէտէխս տեղը կուգար։

— Ի՞նչ կ'ըլլար, ըլլար, էրիկդ էր վերջապէս. — սեւ կարգը կարգուէր, ինծի սըֆթա տէր ըլլէր նը էն որ կուտայի՞ն, որբ աղջիկ մի, մէր, պապ վաղուց մեռած՝ անօթի, երկու քոյր էինք, ինծմէ պզտիկը մեռաւ, ես մնացի, չի մնայի բարով, էն տանէն ըլ, հիմա ըլ էլին ու ակլին գիմացը մուրալով զուրալով կապրիմ։ Հանանք ունիմ, ներ ունիմ, տէգրտէք կան, զէնկին ըլ են ըմմա, ինծի ինչ, հոն ըլ ամեն օր երես ծեծանք, խօսք, նուքթա, աղնէ չապիկ էր հագածս, ներ-ուըտիքս ալ հիմայ ինծիս դուրս քշեցին, ես ալ մէջըմիս հետ չուխլըտին ընկայ։ Ասուած օր չէ կամեցեր, ի՞նչ պիտի ընէինք։

— Անո՞ւնդ. — Անունս ըլ եա ըլ գետինը մանայաք, Խաթուն կ'ըսեն, իմ ի՞նչ բանս խաթունի կըլլանի, պապուս քուրօջ անունը դրեր են։

Սա վերջին բառերը կիսատ՝ բերնին մէջ մնացին, պահաը յորդ արցունքի մը հատիկներով լեցուց, Խաթուն իր պզտիկին ձեռքէն բռնած մուրալու կ'երթար, միախնարաց դռները։

Հինգ-տասը դահեկանի նպաստ մը Այվօսցի հարսին ու իր պզտիկին համար շաբթի մը ուտելիք կը բերէ։ Պզտիկը չորս-հինգ տարեկան մանչ մը՝ գեղեցիկ մաւտ ու խոշոր երեսներով՝ «աղէկ մօրը աղէկ տղան», ճիշդ։ Մօր ու տղայի հագուստը Այվօսցիի մը հագուստը չըսուիր, հանդերձը կտոր մը բան նետեր է վրանին, հինը, պատռտածը, խղոտը, բայց բոլոր այդ քուրջերուն մէջէն Խաթուն երեկուան թարմ աղջիկն է, հաւկիթէն նոր դուրս եկած ձերդ վառեկ մը, միայն աչքերը աշխարհ կ'արժեն. ու ասոնք դեռ շատ երկրորդական մասն են իր դէմքին գեղեցկութեանը այնպէս որ՝ տարիներով կոյր մնալէ յետոյ եթէ աւուր մէկը աչքս լոյս աշխարհքին բացուէր, առաջին անգամ ոչ այդ կենսային բարձրով արեւելքը, ոչ ալ մեռած հօրս գերեզմանը պիտի ուզէի տեսնել, առաջին անդրանիկ նայուածքով մը՝ Խաթունը՝ ու նորէն թող խաւարէին աչքերս։ Այսուցի մը հիացումը մի՛ ըսէք, Այվօս, Շիրօ մեր այն գեղերն են, ուր լեռները եղնիկները կը թաքցնեն, ջուրը արծաթ խիճերու մէջէն կը վազէ, զով, սառուցիկ հովերը օրն օրին անոնց երկինքի կապոյտը կը լուան, տղաներու կարինչը ականջներու մէջ չի պայթիր, հոն շատ սլլըպուլն ու վայրի աղաւնիներ կը թափհարեն, մայրերը Խաթուններ կը ծնին։

Երբ աղջիկը 15 տարեկանին մէջ, հօն գիժ հարսնի մը կարթին կը հանդիպի, բանուկ, ազուոր աղջիկ է, գեսին չի մընար, բայց տեղն ալ չի գտներ։ Էրիկը եբեք եղբայրներու մէջ տարիքով է ու տանը մեծաւորը, բոլոր տնեցիք Մարգարին բերանը կը հային, կինը սակայն միւս նէրուըտոյմէ համ հոտ չառներ, երբ աղջիկ մըն էր, Մարգարին երկրորդ կին եկած է, տարիքով պզտիկ ու տանը մէջ ալ եթէ իրիկուններ ճրագ չի վառեն, Խաթուն՝ ինքը մութ տեղերուն լոյս կուտայ, միւս ներերը իր քովը ալքու թմբկահարներ կըլլանին։ Ներերու նախանձը դէպի ռայիսին ծոցընկերը երթալով ահագին կըրակներու դուռ կը բանայ տանը մէջ։ Մարգար կը հասկնայ եղածը, բայց ի՞նչ կընայ ընել, մօրուքը անգամ մը թողած է ձեռքէ. ու կարգուելու օրէն տարի մը երկուք կանցնի, ընտանիքի առաջքը հին պատիւը հինին պէս ազդեցութիւն չունի ամենեւին, երկրորդ ամուսնութիւն կընբող էրիկ մարդ մը թէ որբեւայրի մը իրենց առաջուան համբաւէն ու ակնածելութիւնէն կէսէն աւելին կը կորսնցնեն. տեղային բարոյականի նախապաշարում մը՝ որը սակայն եթէ մէկը կայ որ բանի չի դներ, գեղին հարուստն է անի։

Բայց Մարգար միայն այդ պատճառին հետեւանքովը չէ որ իր կնոջը կողմը լըքուած կը թողու, տարիքն առած մարդ մը ոչինչ կը պահէ երիտասարդ օրերու ուժեղ ու զրգալի ըղձանքներէն, հիմայ Խաթունին սաւերն անգամ տրտում արհաւիրք մը կազդէ իրեն, շատ քիչ անգամ մէկ բարձի վրայ՝ էրիկ կնիկ երես երեսի կը կցնեն, աղբրտաքն ու հարսները տակէ ալ տեղեկութիւն ունին։ Խաթուն տանը մէջ դուրսէ եկած սպասուհիի մը երեսածնանքներուն կը դատապարտուի։

Վերջին օրերը տագրտաքն ալ ահա ձեռք վերցուցած՝ պզտիկ հարսը կը կոցահարեն։ Հարսը քճքճելով մեծ եղբայրին պատժելու վրէժ մը կը պարպուի առանց սրտերէն. մեծ եղբայրը՝ Մարգար իր առեւտուր ընողի անխոհեմ ձեռնակներով տանը վրայ պարտքի ահագին գումար մը ծանրացուցեր է, այնպէս որ դուռը եթէ գոցեն, պահանջատէրերը երդիքներէն կը թափին վար, ճարը չի գտներ, երեսը կառնէ ու կը բացուի, ո՞ւր, մարդ չի գիտեր, ոչ Խաթունը, ոչ իսկ ընտանիքի որ և է մէկ անդամը. Վերջը այս ընտանիքը Խարբերդ կը փոխադրուի, հոս տուն մը կը վարձեն, կը նստին, ուտելու հացերնին,

հաղնելու լաթերնին տեղը ու լման, կապրին վերջապէս, բայց կատաղի ներոջ մէկը մանաւանդ պզտիկ հարսը աւելորդ օտարուհի մը սեպելով մուճակը ձեռքը կուտայ ու դուրս կը քշէ, «գնա, գլխուդ ջուր դիր». տանը մէջ ոչ էրիկ ունիս, ոչ պէտք» ներոջը հրամէշտի ողջերթը կըլլան ասոնք Խաթունին ետեւէն։ Երեք-չորս ամիս առաջ տեսած էի Այվօսցի այս խեղճ հարսնուկը. պզտիկին ձեռքէն բռնած միսիոնարներուն կերթար, երէկ անգամ մըն ալ հանդիպեցայ անոր մեր տանը առջեւ, խաչոր կուժ մը ուսին՝ ջուր կը տանէր։ Գոհունակ հոգիի արտայայտութիւնը նշմարեցի դէմքին վրայ, բռան տկէն ձեռք պագնելու գիւղական բարեւի ձեւն ըրաւ, ապրի՛ս, աղջիկ, հիմայ ինչպէս, կըսեմ, ատ ջուրն էր որ պիտի դնէիր գլխուդ, խնդաց. ու ես այդ անուշ գլգլուքէն վական բային երաժշտութենէն յանկարծական բաց խըռումը զգացի կուրծքիս տակ, պարկեշտ Հայ հարսի մը, հրեշտակի մը լուսանկարը կը կախուէր հոն ինքնիրենը։

Հիմա աղէկ եմ, աղա, յարեց, լսե՞ր ես.— Ի՞նչ Խաթուն, ախըրը կարգուեցա՞ր ի՞նչ ըրիր.— կարգուելէն շատ աղէկ եղաւ աղբար, ըմմա Նորէն ես խեղճ ունիմ. մէկ Նէրս էրկանը ու խըսըմներուն հետ Աժէլիս գացին երկդ չաբաթ էաէնք. ճամբան կէս կըլլի չըլլիր, տագրս կաներեւութանայ, խըսումներուն կըսէ եղեր որ ձեր աղջիկը ձեզի, ես իմ կնկանս քով կերթըմ. ո՞ւր մարդ չի գիտեր, տես մի պաշխայ կնիկ ըլ ունի եղեր, հոն տերտըկերէ։ Խեղճ Նէրս, հիւանդ, երկու հոգօք, առապաճներուն ձեռքը, ի՛նչ եղաւ, ինչ չեղաւ, չեմ գիտեր, տուչմիս գլխին չի սալըլսցնէ էտանք բան, միւս Նէրս ու պզտիկ տագրս տուն մնացին։ Ես հիմայ անոնց քովը խըզմէթ կընիմ. իրենք կանչեցին, գացի, էս Նէրս ըլ անցածները ցուիքէն վար կէնայ, ողջ տեղ չի մնար, անկողինն է. ասանկ երթայ նը, աղէկնալիք ըլ չունի, էրիկը հոգ չիտ անիր, վերցնող դնողը ու հոս ամենքէն մօտ խըսումը ես իմ, է՛, ինչ ընիք, աղբար. դուռները չի մնացաք ըմմա, հեչտ հաց ըլ չինք ուտիր, վախնամ քի Նէրս աղէկնայ ու ես Նորէն փողոցները իյնամ։

Հապա էրիկդ, Խաթուն Նորէ՞ն միտքդ չիյնար։

—Սեւ կարգը կարգուէր...

15 Դեկտ. 96 Խարբերդ

ԹԼԿԱՏԻՆՑԻՆ

ԾԵՌԱԳԻՐ

Բարիզ, 15 Յունվ.—Լօժէնի կայսրուհին այսօր երկու պատուակալ տիկիններով հոս եկաւ. Պիտի մեկնի հարաւային կողմը, ուր ձմեռը պիտի անցնէ Քաբ Մարթէն,

Լոնտոն, 15 Յունվ.— Պուառտկան հարիւրապետ և Լոս Բոմինէր միայն կրցան ազատիլ Իպէնէի կոտորածէն, վեց օր անտառին մէջ սաստիկ տառապանքներ քաշելէ վերջ։ Գաղթականութեան պաշտօնատունը փետրուարի սկիզբը 500 մարդիկներով արշաւանք մը պիտի կազմակերպէ Պէնէնի երկիրը մտնելու համար։

Բարիզ, 15 Յունվ.—Աշխարհագրական ընկերութիւնը հանդիսաւորապէս ընդունեց Հուրսթի առաքելութիւնը, որ Սահարայէն կը դառնայ, ուր գնաց յարաբերութեան մտնելու համար Թուարէկներուն հետ։

Մատրիտ, 15 Յունվ.—Կառավարութիւնը առաջիկայ ամսուն պիտի հրատարակէ հրամանագիր մը, Քուպայի վարչութեան մէջ ըլլալիք բարենորոգութիւններուն վերաբերեալ։

Հռոմ, 15 Յունվ.—Անքօնայի մէջ անկանոնութիւններ տեսնուեցան Մոփակալութեան մթերանոցներու մասին։ Տեսուչները չորս միլիոն հինգած անիւներ գտան որ բանի մը օգուտ չունին։

Մատրիտ, 15 Յունվ.—«Մաթինատոս» շոգենաւը որ Կ. Պոլիս կերթար, Կալիչիոյ առջեւ խրեցաւ։ Նաւորդները ազատեցան։

Պէլկրատ, 15 Յունվ.—Մ. Բասիչ Պէլկրատի քաղաքապետ անուանեցաւ։

Լոնտոն, 15 Յունվ.—Պոմպէյէն կը հեռագրեն թէ սովը ու ժանտախտը կը յառաջանան Հնդկաստանի մէջ։ Անգլիոյ մէջ հաւաքուած օգնութիւնները սփոփանքի մեծ տպաւորութիւն մը առաջ բերին ժողովուրդին մէջ։

Նիւ Եորք, 15 Յունվ. — Ինքնաշարժ կառքերու ընկերութիւն մը սկսաւ հասարակութեան տրամադրութեան տակ դնել իր կառքերը։ Եթէ ձեռնարկութիւնը յաջողի, քաղաքին թրամուէններուն մէջ ձիերը այլ եւս գործ չպիտի ունենան։

Բարիզ, 16 յունվար.— Հանրապետութեան նախագահը հանդիսաւոր ունկընդրութեան ընդունեց Գեր. Բյարի, Պապին նուիրակը, որ յանձնեց իր նուիրակութեան վստահաթուղթերը որով կ'ապահովցընէ Մ. Ֆէլիքս Ֆորը այն սիրոյն համար զոր կը տածէ Պապը դէպի Ֆրանսա։ Նախագահը պատասխանեց թէ Հանրապ. կառավարութիւնը պիտի շարունակէ Վատիկանի հետ լաւագոյն յարաբերութիւնները։

Մէնթոն, 16 Յունվար. — Լորտ Ռոզպէրի եկաւ Քաբ Մարթէն ուր պիտի անցընէ ձմեռը իր առողջութիւնը կազդուրելու համար իր բժշկին յանձնարարութեան համեմատ։

Բարիզ, 16 Յունվար. — Երեսփոխան Մ. Ռուվիէ երկրորդ անգամ ըլլալով կը հերքէ այն զրոյց թէ ինքը Քրէտի Լիոնէի նախագահ անուանուած ըլլայ։

Սոֆիա, 16 Յունվար. — Տէրութիւնները պիտի ընդունին Պուլկարիոյ հետ առեւտրական դաշնագրեր կնքելը։

Վաշինկթըն, 16 Յունվ. — Մ. Սըէնըր խորհրդարանին ներկայացուց օրինագիծ մը որով կառաջարկէ 200 միլիոն տոլարով Քուպան գնել Սպանիայէն։

Լոնտոն, 16 Յունվ. — Անգլիական խորհրդարանը պիտի վերսկսի առաջիկայ Մարտին։

Պիարից, 17 Յունվ.—Աւստրիոյ Էլիզապէթ կայսրուհին այսօր թողուց մեր քաղաքը Քաբ Մարթէն երթալու համար։

Պէլկրատ, 17 Յունվար. — Ալեքսանդր թագաւորը ներկայ ամսոյ մէջ այցելութիւն պիտի տայ Ֆէրտինանտ իշխանի Սոֆիայի մէջ։

Վաշինկթըն, 17 Յունվար.— Հրդեհ մը Տալլասի (Թէքսասի նահանգ) մէկ օրբանոցը մոխիր դարձուց։ Տասնուհինգ մանուկներ կենդանի այրեցան։

Հռոմ, 17 Յունվ. — Մասսաուհէ կընդծովհեռագրեն թէ Սուտանցիները Ակուրտայի վրայ քալած ատեննին Քասալայի հետ յարաբերութիւնները կտրած են։

Պէրլին, 17 Յունվար. — Կիյեոմ կայսրը երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Աւստրիոյ նախարարապետ Կոլուխովսքի կոմսին հետ և զայն ճաշի հրաւիրեց։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆԻԱ

Հերձուածող պահպանողականներուն պետ՝ Մ. Սիլվէլա իր քաղաքական բարեկամներուն ակումբին մէջ ճառ մը արտասանելով, ինքզինքը նախարարութեան թեկնածու ցուցուց։ Ցայտաբարեց թէ արդի դահլիճը կացութեան դժուարութիւնները լուծելու համար ոյժ և կորով չունի. բայց պահպանողական կուսակցութեան ուրիշ անդամներու մէջ կան կարող մարդիկ, կազմելու համար կառավարութիւն մը՝ որ պատերազմը վերջացնէ և ելեւմուտքը վերակազմէ։ Ըսաւ թէ ազատական կուսակցութիւնը չափէն աւելի բաժանումներ ունենալով՝ չի կրնար գործերու ուղղութիւնը ձեռք առնել։ Սպանիոյ արդի կացութիւնը ԺԸ. դարու սկզբնաւորութեան ատեն ունեցած կացութեան կը նմանի, երբ ժողովուրդը միապետութեան Նեցուկը կը փնտռէր աւատական աւագանիին յաւակնութիւններուն դէմ. այսօր պետութեան օժանդակութիւնը պէտք է քաղաքական և խորհրդարանական աւատականութեան դէմ։ Մ. Սիլվէլա կը կարծէ թէ Քուպայի մէջ մինչեւ հիմա բարենորոգումները ըլլալու էին։ Կ'եզրակացնէ Քորթէզներու անմիջական գումարումը պահանջելով։

— Մաքսիմօ Կոմէզի կացութեան վրայ առնուած լուրերը կը հերքուին։ Արեւելեան գաւառներուն ապստամբ հրոսակներըերկու ամսուր զօրագունդերու վրայ յարձակած են։ Պաշտօնական հեռագիրները կ'իմացնեն Նաեւ թէ Քինար գաւառին մայրաքաղաքին մօտերը ապստամբներ երեւցած են։ — Մանիլայէն եկած հեռագիրներուն Նայելով, ապստամբութեան գրգռիչներէն տասներկու գլխաւորներ՝ որոնց մէջ կը գտնուի Նաեւ վարչութեան խորհրդական Մ. Ռոժաս, հրացանի բռնուած են։ Բոլավիէ զօրավար կը պատրաստուի Քավիթէի վրայ յարձակիլ։

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վաճառականութեան Նախարարը Խորհրդարանին մէջ պարզեց Ֆրանսայի և Աւստրիոյ մէջ տեղ եղած բանակցութիւնները գիններուն մաքսին վերաբերեալ, և յայտարարեց թէ երկու կառավարութիւններուն մէջ յարաբերութիւնները բարեկամական են, զգուշանալու համար անտեսագիտական խըզումէ մը։ Նախարարը յայտնեց Նաեւ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը ո և է դժգոհութեան առիթ չը տուաւ և շատ ուղղութեամբ վարուեցաւ Թունուզի Աւստրիական դաշնագրութեան մէջ։

—Մ. Բէդրրպուրկէն կիմացնեն թէ՝ Մուրավիէվ կոմսին արտաքին գործերու նախարար կարգուիլը հիմա այլ եւս ստոյգ է։

ԱՆԳԼԻԱ

Պէնէնի երկրին մէջ ջարդուող պատուիրակութեան մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը տրուին. ընդհանուր հիւպատոս և պատուիրակ Րալֆ Մուր ծովեզրքէն մեկնեցաւ Պէնէն երթալու համար Սաբէլէյի ճամբով իր հոգիներու ընկերակցութեամբ։ Այս տասնեակ խումբին կը հետեւէին բնիկներ առանց զէնքի, Պէնէն քաղաքին մօտերը յանկարծ ասոնց դիմացը ելան խափշիկ թագաւորին մարդիկը հրացաններով, և զանոնք դերի բռնեցին և հաւանականաբար ջարդեցին։ Այս տեղեկութիւնները, որոնց ճշտութեան վրայ բնաւ չի տարակուսիր, արտաքին գործերու պաշտօնատունը, Անգլիոյ մէջ մեծ և խորին յուզում առաջ բերած են։ Լորտ Սալզպըրի անմիջապէս հաղորդեց այս լուրերը ծովային նախարար լորտ Կոշէնի, որպէս զի այս վերջինը զօրացնէ արեւմտեան Ափրիկէի Նաւային կայանը, նեթէ հարկ դատէ։ Թայմզ զարմանք կը յայտնէ որ փորձառու պաշտօնակալներ Պէնէնի շրջակաները կերթան ինքզինքնին վըտանգելով, առանց հարկաւոր նախազգուշութիւնները ձեռք առնելու։ Միւս շատ օրագիրներու հետ օրինակելի պատիժ մը կը պահանջէ յանցաւոր ըընիկներուն համար։

—Նիկէրի արքայական ընկերութիւնը արշաւանք մը կազմած է 500 մարդերով, 26 սպաներով, 6 Մաքսիմ թընդանօթներով և 900 բեռնաբարձներով Նիկէրի հարաւային արեւմտեան կողմը Ֆուլահներուն դէմ, որոնք պատրաստ ունին 20000 հետեւակազօր և 2000 ձիաւոր։ Միեւնոյն ատեն զինուած շոգենաւերու փոքր տորմիղ մը գետին վրայ պահպանութիւն պիտի ընէ Ուէլլէս սափկանին հրամատարութեան տակ, որպէսզի թշնամիները չի կրնան փախչիլ դէպ ի Պիտա իրենց մայրաքաղաքը։ Նիկէրի ընկերութեան տնօրէնը Լոքոճա համնելով արշաւող խումբին ընկերացաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ ժամը 5ին, Պատրիարքարանի ընդունելութեան դահլիճին մէջ խմբուած էին Ազգային Ժողովի, Քաղաքական Ժողովի, Տեսուչ Խորհուրդներու և Թաղական Խորհուրդներու անդամներէն շատերը։ Ս. Պատրիարք Հայրը եպիսկոպոսներէ և վարդապետներէ շրջապատուած մտաւ ընդունելութեան դահլիճը, ուր ոտքի վրայ կը գտնուէին ամբողջ ներկաները։

Ազգային Ժողովի կողմէն, ատենադպիր Ցակոբ էֆ. Գուրգէն կարդաց հետեւեալ բանախօսութիւնը.

Ամեն. Սրբազան Հայր,

Ազգ. Պաշտօնական Խորհրդոց ներկայացուցիչք, առաջնորդութեամբ Մայր-դիւանիս, պատիւ ունին ներկանալ Ձեր Բարձր Սրբազնութեան՝ ի շնորհաւորութիւն Տեառն Մերոյ Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան մեծախորհուրդ տօնին, զոր կը կատարէ այսօր Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին ամենուրեք ուր և կայ բնակեալ Հայ Ժողովուրդ։

Մեծ գոհութիւն կըզգայ Ազգ. Ժողովն ի տես Ձեր Պատրիարքական Բարձր պաշտօնին հազիւ երկամսեայ միջոցին մէջ այնչափ յուսալից արդիւնաւորութեան, ի տես Պատկ. Վարչութեան արգասաւոր ջանից և իմաստուն գործունէութեան և ընդհանրապէս ի տես մեր վարչական մեքենային բարւոք կազմակերպութեան, որոնք կուգան ուրախութեան պատճառել ընդհ. Ազգին այդ տօնական աւուրց մէջ։ Վստահութեան և մեծարանաց քուէն, որով բախտ ունեցաւ Ազգ. Ժողովն ընտրել զՁեզ ի Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ, արժանի լինելով Կայս. Բարձր վաւերացման՝ հաստատեց միւսանգամ թէ Հայ Ազգին ներկայացուցիչ մարմինն յամենայն դէպս գիտէ գործել համաձայն շահուց պետութեան և Ազգին։ Ցանձին Ձեր Բարձր Սրբազնութեան, որ գիտէք իմաստութեամբ հաշտ ու միաբան ունել այս կրկին շահերն բովանդակ Ազգին վստահութիւնն կեդրոնացած է այս պաշտօնիս, և այս բարեդէպ խորհուրդն հաստատ յոյս կը ներշնչէ մեզ, թէ Հայ ազգ որպէս մինչեւ ցարդ, անխախտ պահելով իւր դարաւոր հաւատարմութիւնն առ Օսմանեան մեծազօր գահն, և երբեք չխզելով իւր հարց խաղաղասէր շաւղէն, Ձեր զգօն միջնորդութեամբ պիտի արժանանայ հետզհետէ Նորին Կայսեր. Վեհափառութեան մեծագին յօժարութեանց և շնորհաց։

Օրուան հանդիսաւոր հանգամանքն առիթ կընծայէ մեզ, Ամեն. Սրբազան Հայր, խնդակցութիւն յայտնելու Ձեզ այն ամեն բարենշան յաջողութեանց համար՝ որոյ արժանի եղաւ Հայ ազգը շնորհիւ ամենազօրն Աստուծոյ և բարձրագոյն հաճութեամբ մեր Օգոստ. Վեհապետին։ Ազգային Ժողովոյ ներկայացուցիչք ուրախ պարտ կը համարին մաղթել ջերմապէս՝ որ Բարձրեալն ամենազօր աչն արդիւնաւորէ վեհ. Կայսեր աշխարհաշէն դիտաւորութիւններն ի բարօրութիւն իւր միլիոնաւոր հպատակաց, զօրավիգ լինի Ձեզ, Պատրիարքական իշխանութեան մէջ, յամայր ամս, զօրացնէ Ազգ. վարչութեան կրկին Ժողովոց և Տեսուչ Խորհրդոց ու Հոգաբարձութեանց գործունէութիւնն ի բարւոքումն տեղային և գաւառական գործոց մատակարարութեան, ի զարգացումն ազգային դաստիարակութեան և որ անմիջականն է ի մխիթարութիւն հազարաւոր աղքատաց։

...

ՍԱՌՈՅՑԻ ԱՆԱՊԱՏԸ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

«Որսորդութեան երթալ, մտենալ դնդեցիկ միեղջերուի մը, անոր նշան առնել, փորձել կրակ ընել, և սարսափելի պատրանքն ունենալ հարուածը չիրթալուն, խծուծին խոնաւութեան պատճառաւ։

«Ծամբայ ելնել զրպանին մէջ քիչ մը կակուղ հացով, և երբ ախորժակը բացուի, տեսնել զայն այ՚ն աստիճան սառած որ կրնայ ակռաները կոտրել, բայց ոչ թէ անոնցմէ կոտրուիլ։

«Փութանակի ձգել սեղանը իմանալով որ արջ մը կանցնի Նաւուն քովէն, և ի դարձին ճաշը կատուէն կերուած տեսնել։

«Պտոյտէն ետ դառնալ խորին և օգտակար մտածութիւններու անձնատուր եղած, և անոնցմէ խելոյն յափշտակուիլ արջու մը ողջագուրումով։»

—Կը տեսնէք, բարեկամներ, աւելցուց Տօքթորը, բեւեռային ուրիշ անախորժութիններ երեւակայելը անկարելի չէ. բայց այս դժբաղդութիւնները կրելու պահուն, զանոնք մէկ կողմէն հաստատել այսպէս, հաճոյք մը չէ՞ այս։

—Իրաւի, պատասխանեց Ալթամոն, այս «Զմեռնային Քրոնիկոն»ը զբօսալի օրագիր մ'է, և ցաւալի է որ չենք կրնար անոր բաժանորդ գրուիլ։

—Բայց եթէ փորձենք մենք ալ օրագիր մը հանել, ըսաւ Ճոնսըն։

—Մենք հի՞նգս, պատասխանեց Քլոպոննի։ Առ առաւելն խմբագիր կըլլանք մենք, և բաւական թիւով ընթերցողներ չպիտի մնան։

—Ոչ ալ հանդիսական, եթէ գլուխնուս մէջ դնենք կատակերգութիւն մը խաղալ, պատասխանեց Ալթամոն։

—Իրա՛ւ, Պ. Քլոպօննի, ըսաւ Ճոնսըն, քիչ մը խօսէ մեզի Բարրի Նաւապետին թատրոնին վրայ. Նոր կտորներ կը ներկայացնէի՞ն։

—Անտարակոյս. առաջուընէ Հէքլա(Ն)ի մէջ գտնուած երկու հատորներէն քաղուած բրին, Ներկայացումները տասնըհինգ օրը անգամ մը կըլլային. բայց ցանկը սասնկով լմնցաւ. այն ատեն գործի սկսան յանկարծաբան հեղինակները, և Բարրի անձամբ յօրինեց Ծնունդի տօներուն համար կատակերգութիւն մը՝ որ բոլորովին կը յարմարէր իրենց կացութեան, ամենամեծ յաջողութիւն ունեցաւ. այդ կտորին անունն էր «Հիւսիս—Արեւմտեան անցք, կամ Վախճան ճամբորդութեան»։

—Հաչակաւոր տիտղոս մը, պատասխանեց Ալթամոն. բայց կը խոստովանիմ որ եթէ այդ տեսակ նիւթի մը վրայ ես գրէի, հանգոյցին լուծումին համար շատ նեղը պիտի մնայի։

—Իրաւունք ունիս, ըսաւ Պէլ, ո՞վ գիտէ ինչպէս պիտի վերջանայ։

—Աղէ՛կ, գոչեց Տօքթորը. ինչո՞ւ վերջին արարուածին վրայ մտածեմ, քանի որ առաջինները աղէկ կերթան։ Թողունք որ Նախախնամութիւնը գործէ, բարեկամներ, կրցածնուս չափ մեր դերը խաղանք, և քանի որ հանգոյցին լուծումը ամէն բաներու հեղինակին կը վերաբերի, անոր տաղանդին վրայ վստահութիւն ունենալով, նա պիտի կրնայ դժուարութիւններէ ազատել մեզ։

—Ուրեմն այդ ամենուն վրայ երազ տեսնենք, պատասխանեց Ճոնսըն. ժամանակը անցած է, և քանի որ քնանալու ժամը հասած է, քնանանք։

—Շատ փութկոտ ես, ծերուկ բարեկամ, ըսաւ Տօքթորը։

—Ի՞նչ ընեմ, Պ. Քլոպօննի, խշտիկիս մէջ շատ աղէկ կանցընեմ, և նաեւ սովորութիւն ունիմ աղէկ երազներ տեսնելու. տաք երազներ կերազեմ, այնպէս որ ճիշդ խօսելով կեանքիս կէսը հասարակածին տակ կանցնի, և միւս կէսն ալ բեւեռը։

—Բաքէ՛, ըսաւ Ալթամոն, երջանիկ կազմուածք ունիս։

—Դուն կըսես, պատասխանեց Նաւադըներու պետը։

—Է՛ ուրեմն, յարեց Տօքթորը, անգթութիւն է տղնիւ Ճոնսընը Նեղացնել երկար ատեն։ Իր Արեւադարձներու արեւը անոր կ'սպասէ։ Երթանք պառկինք։

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ՀՈՂԻ ՊԱՏՃԱՌՈՂ ՀԵՏՔԵՐ

Ապրիլ 26էն 27ի գիշերը, օդը փոխուեցաւ. ջերմաչափը զգալաբար իջաւ, և Տօքթոր'ս. Հաւսի բնակիչները զգացին ցուրտը՝ որ կը մտնէր կամաց կամաց իրենց ծածկոցներուն տակ. Ալթամոն՝ որ ջերմոցին քով կը հսկէր՝ հոգ տարաւ որ կրակը բնաւ չիջնէ, և ստիպուեցաւ առատօրէն սնուցանել անոր ներքին բարեխառնութիւնը զրոյէն վեր յիսուն աստիճանի (աւելի 10° հարիւր.) վրայ պահելու համար։

Այս ցրտութիւնը փոթորկին վերջը կը ցուցնէր, և Տօքթորը ատոր վրայ ուրախ էր. սովորական զբաղումները Նորէն ձեռք պիտի առնուէին, որսորդութիւնը, արշաւները, ցամաքներու ծանօթութիւնը. այս կերպով պիտի վերջանար այս անգործ միայնութիւնը, որ ամենալաւ նկարագիրներն անգամ վերջապէս կը դառնացնէ։

Հետեւեալ առաւօտ՝ Տօքթորը կանուխէն ելաւ իր անկողնէն, և ճամբայ մը բացաւ սառոյցներուն մէջէն՝ որոնք դիզուած էին մինչեւ փարոսին կոնը։

Հովը հիւսիսային կողմը ցատկած էր. մթնոլորտը մաքուր էր. երկայն ճերմակ օթոցներ իրենց ամուր և հաստատուն գորգը կը տարածէին ոտքերու տակ։

Ատեն չանցած հինգ ձմերակից ընկերները մեկնեցան Տօքթոր'ս Հաւսէն. իրենց առաջին հոգն եղաւ տունը խալըսել սառուցեալ դանգուածներէն. յայտնի չէր թէ սարահարթի մը վրայ էին. բնակութեան մը հետքը գտնել կարելի չէր, վասն զի փոթորիկը՝ գետնին անհաւասարութիւնները լեցնելով՝ ամէն բան անհաւասարցուցած էր. հողը առ Նուազն տասնըհինգ ոտք վեր ելած էր։

Նախ և առաջ պէտք եղաւ ձիւները մաքրել, յետոյ շէնքին տալ աւելի ճարտարապետական ձեւ մը, Նորէն բանալ անոր խցուած գիծերը, և վերահաստատել անոր ուղղորդութիւնը։ Եւ այս գործը դժուար չէր, սառոյցները մէկ կողմ դնելէ վերջ՝ ձիւնադանակի քանի մը հարուածներ պատերը իրենց կանոնաւոր թանձրութեան վերածեցին։

Երկու ժամ անընդհատ աշխատութենէ վերջ կրանիդէ հիմը երեւցաւ, ուտեստի և վառօդի մթերանոցներուն մուտքը դարձեալ զիւրացաւ։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Ժողովի Բ. ատենապետ Վսեմ Ստեփան փաշա Ասլանեան, իր ընկերակիցներուն անունով արտասանեց հետեւեալ բանախօսութիւնը.

Թոյլ տուէք, Սրբազան Հայր, որ ես ալ ձայնակցիմ պատուական ընկերներուս՝ Ձեզ վերընծայելու համար շնորհաւորական բարեմաղթութիւններն և խորին մեծարանաց հաւաստիքն, զոր Գուրգէն էֆէնտի գեղեցիկ իմն արտայայտեց յանուն Ընդհ. Ժողովոյ և զոր ես պիտի կրկնեմ յանուն Քաղաքական Ժողովոյ։

Քաղաքական Ժողովն, Սրբազան Տէր, երկու ամսէ հետէ Ձեզ աշխատակից լինելով պատեհ և պատիւ ունեցաւ գնահատելու Ձեր բարձր արժանիքն և եռանդուն փափաքն, որով կը ջանաք դարման տանիլ Ազգին վիճակին։

Ապաքէն բազմակարօտ է Ազգն, Տէր իմ, բայց մեր խնամակալ Տէրն ալ մեծ, բազմազօր Թագաւոր մ'է ; ուստի իրաւունք ունինք յուսալու թէ պիտի յաջողիք Անոր շնորհիւ մեր փափաքները լնուլ յառաջատաբար, մանաւանդ երբ յորդորէք փայլել գթութեան երկնակամարին վրայ մեր Պերճափայլ Ատենապետին հետ միասին, որոյ գերդաստանին նշանաբանն է « բարւոք ծառայութիւն Տէրութեան և բարեբարութիւն ազգին » և համերաշխաբար ուղեցոյց հանդիսանալ ամենուն։

Աստուած պարգեւէ զՁեզ ազգին յամայր ամս։

Կեցցէ Վեհափառ Կայսրն մեր Սուլթան Համիտ Ինքնակալն Օսմանեան։

* * *

Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհակալութիւն յայտնեց այն բանախօսութեանց համար, որ բոլոր Ազգին զգացումները կը յայտնէին և համառօտ կերպով պատասխանեց։

Վերոյիշեալ արարողութենէն կէս ժամ վերջը, Ն. Ամենապատուութիւնը իր շուրջը ունենալով եկեղեցականներ, իջաւ Մայր Եկեղեցին, ուր զինքը դիմաւորեցին դպիրները «Հրաշափառ»ով։ Հոն Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանի արեւշատութեան համար և արտասանեց բանախօսութիւն մը հետեւեալ իմաստով։

«Երբ ընտանեկան յարկի մը մէջ՝ անուան տօնախմբութեան և կամ ծննդեան տարեդարձի մը տօնն ըլլայ, ամբողջ ընտանեաց համար խնդութեան և բարեմաղթութեան առիթ մը կըլլայ, Սակայն այդ ուրախութիւն աւելի մեծ կարեւորութիւն կըստանայ երբ ընտանեաց Պետին և Նախապետին կըվերաբերի այդ տօնախմբութիւնք. յայնժամ ուրախութիւն աւելի մեծ և բարեմաղթութիւններն աւելի սրտաբուխ կըլլան։ Այսպէս է և մեզ համար, Հարք իմ և եղբարք, մեր այս օրուան ուրախութիւնը, քանի որ ընդարձակածաւալ երկրի մը վեհապետին մեր Օգոստ. Ղազի Սուլթան Համիտ Բ.ի Ծննդեան տարեդարձին առթիւ է։ Միացնենք ուրեմն մեր ձայնն առ Աստուած և մաղթենք որ անսասան պահէ Իր Գահուն վրայ, իր բարենպատակ խորհրդոց յաջողութիւն պարգեւէ ի մեծ երջանկութիւն իր ընդարձակածաւալ Պետութեան միլիոնաւոր ժողովրդոց»։

Ժամը 6 ½ին Ն. Ամենապատուութիւնը Կայս. Պալատ գնաց իր հաւատարմական զգացումներն յայտնելու. Իրեն կընկերանային Վսեմ. Աբրահամ էֆ. Ֆրէնկեան և ուրիշ անձնաւորութիւններ։

Ծնունդի առաջին օրը Ազգ. Պատրիարքարան շնորհաւորական այցելութիւն մը ըրին պուլկարաց Գեր. Էկզարքը, Տ. Ազարեան պատրիարքին կողմէ Գերապայծառ Կարապետ եպիսկ. Ասլանեան, Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Ալլահվէրտի և ուրիշներ, Ֆրանսական, Ռուսական և Իտալական դեսպանատուններու առաջին թարգմանները։

Նոյն օրը պատրիարքարան եկան Տ.Մեսրոպ արքեպս.Սուքիասեան,Տ.Խորէն արքեպս. Աշըգեան, Տ. Բարթուղիմէոս եպիսկ., Տ. Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունի, Տ. Գրիգորիս եպիսկ. Ալէաթճեան։

ԿՈՆԴԱԿԸ

Ահասիկ ամփոփ իմաստը Ս. Պատրիարք Հօր կոնդակին որ կարդացուեցաւ Նախորդ կիրակէ օր մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներու մէջ.

« Հնազանդելով Աստուծոյ անքննելի կամքին, խոնարհաբար կը հպատակիմ այն անհրաժեշտ պարտաւորութեան՝ որով պիտի ծառայեմ եկեղեցւոյս և ազգիս։ Կը փափաքիմ որ դուք ալ ջանաք առանց վհատելու աշխատիլ, օգտակար ըլլալ. միշտ քալելով բարեպաշտութեան և հաւատարմութեան ճամբու մէջ և հնազանդելով այն ընտանեկան, քաղաքային և հասարակական օրէնքներուն որոնք հիմնուած են ժողովուրդի բարօրութեանը համար։

« Ընտանեկան կեանքը որքան խաղաղ ընտանիքի մը անդամները որքան սիրով իրարու կապուած ըլլան, այնքան տան մը երջանկութիւնը ապահովուած է։ Բարեկամական սէրը, դրացիութեան պարտականութիւնները կամրապնդեն ժողովուրդի մը բարօրութիւնը. պահեցէ՛ք ընտանեկան սէրը, յարգեցէք բարեկամութեան կապը»։

«Պէտք է աշխատիլ ու վաստկիլ։ Մարդը կը շահի՝ իր ապրուստը դիւրացնելու համար, բայց այդ շահէն պարտաւոր է բաժին մը հանել թէ կրօնական պարտականութեանց թէ տէրութեան՝ որ իրեն հանգիստ կեանք մը կ'ապահովէ»։

«Ամէն մարդ պարտաւոր է նիւթապէս և բարոյապէս կրթական գործին օգնել. ծնողք պէտք է ջանան իրենց զաւակներուն բարոյական լաւ կրթութիւն մը տալ»։

«Իւրաքանչիւր գաւառի մէջ լեզուով, կրօնքով, ցեղով տարբեր, բայց իրարու քով ապրող ժողովուրդներ պէտք է համերաշխ ըլլան և փոխադարձ բարիացակամութեան մէջ փնտռեն իրենց շահը, հնազանդելով Կայս. Իշխանութեան, հպատակելով երկրին օրէնքներուն և կանոնաւորապէս վճարելով օրինաւոր տուրքերը։

«Մեր ազգը Օսմ. Մեծազօր Ինքնակալութեան հովանիին ներքեւ դարերէ ի վեր պաշտպանուեցաւ պահելով իր լեզուն, իր կրօն. մեր նախնիք աշխատեցան երկրի բարգաւաճման և Օսմ. Մեծազօր Կայսերք գնահատեցին անոնց ծառայութիւնը՝ առանձնաշնորհումներ տալով. հետեւինք մեր նախնեաց ընթացքին։

« Սիրեցէք մեր եկեղեցին զոր Ս. Լուսաւորիչը հաստատած է. ամուր պահեցէք այն հաւատքը զոր մեր կրօնի Լուսաւորիչները կտակած են և հսկեցէք որ եկեղեցական սրբազան պաշտամանց մէջ միայն հոգեկան սուրբ մտածութիւններ տիրեն»։

« Մաղթենք որ Աստուած պարգեւէ օսմ. գահուն փառաւորութիւն և մեր Օգոստափառ Ինքնակալին արեւշատութիւն։ Մաղթեցէք որ երկինք ինծի ալ կարողութիւն տայ հաւատարմութեամբ ծառայելու Ազգին, եկեղեցւոյն, Տէրութեան և Կայսեր։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական Խորհրդի երկրորդ նիստը տեղի ունեցաւ ուրբաթ օր Բերայի արհեստանոցին մէջ, ատենապետութեամբ Տքթ. Թորգոմեան էֆէնտիի, և հետեւեալ որոշումներն ըրաւ.

1. Խորհուրդն ի նկատ առնելով Կ.Պոլսոյ Ազգային վարժարանաց վիճակը՝ խորհրդակցեցաւ կրթական բոլոր հաստատութեանց բարւոքման և արդիւնաւորման համար եղած կարեւոր առաջարկութեան մը վրայ, որ է՝

« Ընդհանուր վարժարանաց ուսումնական և նիւթական մատակարարութեան հոգը կեդրոնացնել Ուսումնական Խորհրդոյ իրաւասութեան ներքեւ, որ վարժարանաց վերին տեսչութիւնն իւրը վարէ այցելու տեսուչներու ձեռամբ, և այս կերպիւ ինքն ստանձնէ վարժարանաց մատակարարութեան պատասխանատուութիւնը։»

2. Նախորդ նիստին մէջ եղած կարգադրութեան մը համեմատ, Խորհրդի անդամք մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանները այցելած և իրենց տեղեկագրերը ներկայացուցած լինելով, Խորհուրդը լսելէ յետոյ զայնս, որոշեց այդ բոլոր վարժարանաց մէկ ընդհանուր վիճակացոյց պատրաստել և տալ ի հրատարակութիւն մինչ ցվերջ ներկայ ամսոյ։

3. Խորհուրդն նկատելով որ Կազմական կանոնագրով սահմանեալ ուսուցչաց քննիչ Յանձնաժողովն անցեալ շրջանին մէջ չէ կրցեր կազմուիլ, որով կարգ մը ուսուցիչք և ուսուցչուհիք զուրկ կը գտնուին վկայագրէ, որոշեց իր յառաջիկայ նիստին մէջ կարգել այդ Յանձնաժողովն, որուն ներկայանալով ընտրելիք, անցնին իրենց օրինական քննութիւնը։

Խորհուրդն առնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը դպրոցական մասնաւոր խնդիրներով։

Խորհրդին յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ ուրբաթ 10 Յունվար, ժամ 4 ին, Բերայի Արհեստանոցին մէջ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Բերայի Աղքատախնամս հրապարակաւ իւր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Ազնուաշուք Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի՝ որ ըստ իւր բարի սովորութեան այս անգամ եւս բարեհաճած է (1080) հազար ութսուն ղրուշ նուիրել Կաղանդի և Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ, ի մխիթարութիւն թաղիս կարօտ աղքատաց։

Ի Դիմաց Աղքատախնամին Բերայի

ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ — Ն. Մուպըէճեան

ԱՏԵՆԱՊԵՏ — Տ. Դուրեան

Ներքին լուրեր

ՈՒՐԲԱԹ օրուան Սէլամլըքի հանդէսին ներկայ էին Պոլսոյ Ռումանական դեսպան Մ. Ճուվարա, եղբայրը և առաջին թարգմանը, Ռումանիոյ ելմտական նախարարութեան խորհրդականը, Ռումանիոյ երեսփոխանական ժողովի անդամ Մ. Քաէնօրը, Սերպիական դեսպան Մ. Վըլատոն Կէօրկէվիչ, Գարատաղի գործակատար Մ. Պաքիչ, Գրէտի Լիօնէ դրամատան տնօրէն Մ. Պլանշընէ, Պուլկարական գործակատար Մ. Մարքօֆ. Պուլկար հեծելազօրքի դիր. գնդապետ Մ. Եանքօֆ, դրամատէր Մ. Ըրնէ Պոտուի, և ուրիշ անձնաւորութիւններ։

Առնցմէ ոմանք սննեկապետ Վսեմ. Էմին պէյի միջոցով արժանացան Կայս. մեծարանքին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Խարբերդի նախորդ կուսակալ Էնիս փաշա Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ նշանակուեցաւ՝ նախապէս իրեն յատկացած թոշակով։

Ելմտական Ժողովին նախագահ կարգուեցաւ այդ ժողովին անդամ Մաղհար պէյ, որ կատարեց օրինական երդումը։

Մանասթըրի կուսակալութեան Սթրօմա գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ՝ Էնոսայի նախորդ գայմագամ Սաադէ պէյ, որ կատարեց օրինական երդումը։

Ելմտական Ժողովի անդամ նշանակուեցաւ մաքսային ժողովի անդամ Ապտիւրըէզագ էֆէնտի։

Րէժիի Ընդհ. Տնօրէնութեան խորհրդական Հապիպ Մէլհամէ էֆէնտիի Իւլայի առաջին աստիճան՝ իր ժրաջան պաշտօնավարութեանը համար։

Ալեքսանդրիոյ առողջապահական ժողովին անդամ Տօքթ. Տուզա էֆէնտիի՝ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ գովելի ծառայութեանցը համար։

Պուլկարիոյ գոմիսէրութեան Թուրքերէնի և Ֆրանսերէնի քարտուղարները Րէֆիգ և Մինիր պէյերու Սալիսէի աստիճան՝ իրենց բարւոք պաշտօնավարութեանցը համար։

Եէմէնի կուսակալութեան Պէյթիւլ Ֆագիհ գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Ջիտտէի նախորդ գայմագամ Պէքիր Ջիհնի պէյ, որ կատարեց օրինական երդումը։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Բարձր. Մէհմէտ Սէլիմ էֆ.ի աղջիկը Ազնուափայլ Նէմիգա Սուլթանի և Բարձր. Ջէքիէ Սուլթանի աղջիկը Ազնուափայլ Ֆաթիմէ հանըմ Սուլթանի առաջին կարգի Շէֆգաթ շնորհուեցաւ։

Ռումանիոյ ելմտական նախարարութեան խորհրդական և րէժիներու տնօրէն Մ. Բրօթօբօբէսքօյի առաջին կարգի Մէճիտիէ, Ռումանիոյ երեսփոխանական ժողովի անդամ Մ. Ալեքսանդր Ճուվարայի և Մ. Քաէնօրըի երկրորդ կարգի Օսմանիէ, Ռումանիոյ մաքսային վերատեսուչ Մ. Րամօլըքօի երկրորդ կարգի Մէճիտիէ, Ռումանիոյ կալուածներու քննիչ Մ. Պայքօպանօի երրորդ կարգի Մէճիտիէ, առեւտրական յանձնաժողովին քարտուղար և դեսպանատան օգնական թարգման Մ. Ժօզէֆ Լահայի 4րդ կարգի Մէճիտիէ, առեւտրական յանձնաժողովին քարտուղար և դեսպանատան կցորդ Մ. Սթանիսքօի 4րդ կարգի Օսմանիէ։

Կայս. Թիկնապահ ֆէրիգ Մուհէտտին փաշայի աղջիկը Զէյնէպ հանըմի երկրորդ կարգի Շէֆգաթ շնորհուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Ուրբաթ օր, Սէլամլըքի հանդէսէն յետոյ Վեհ. Սուլթանը մասնաւոր կերպով ունկնդրութիւն մը շնորհեց Ռումանական դեսպան Մ. Ճուվարայի, որ պատիւ ունեցաւ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան ներկայացնելու Պուքրէշէն ղրկուած այն պաշտօնեաները որ պաշտօն ունին խորհրդակցիլ մաքսային թարիֆաներու բարեփոխման մասին։

—Պետական Խորհուրդի կազմութիւնը և պարտականութիւնը գծող կանոնագիրը որ նախապէս հաստատուած էր, թէեւ վարչական գործոց տեսակէտով առաւելութիւններ ունէր, սակայն Նախարարաց Բարձր Խորհուրդն հարկ դատած է ժամանակին բերմամբ ինչ ինչ բարեփոխութիւններ ընել և որոշած է հետեւեալները. Դատավարութեանց ճիւղը և անոր կցուած Նախնական դատարանը բոլորովին անկախ պիտի ըլլան՝ դատական ամենակարեւոր դրութեան համեմատ, Նախնական, Վերաքննիչ և Վճռաբեկ անուններով Նորէն վարչական դատարաններ պիտի կազմուին, որ Խորհուրդին միւս ճիւղերէն պիտի բաժնուին և միմիայն Վերատեսչութիւնը պիտի յանձնուի Պետական Խորհուրդի նախագահութեան, ինչպէս Դատական նախարարութեան մէջ եղած է։ Ներքին գործոց ճիւղին յանձնուած ելմտական գործերը կարեւոր ըլլալով, այդ գործերուն համար ելմտական ճիւղ մը պիտի կազմուի։ Ներքին գործոց ճիւղին տեղ, Քաղաքային ճիւղ մ'ալ պիտի հաստատուի, որ պիտի քննէ կանոնագրութեանց և ելմտական ճիւղերուն տալիք կարեւոր որոշումները և քաղաքային վարչութեան այն գործերը որ պէտք ունին երկրորդ անգամ քննուելու։ Քաղաքային ճիւղին նախագահը պիտի ըլլայ Խորհուրդին նախագահը։ Քաղաքային ճիւղին և վարչական դատարաններուն անդամները պիտի առնուին Խորհուրդին ներկայ անդամներէն։ Նախարարաց Բարձր Խորհուրդը այս մասին խմբագրած է հետեւեալ կազմական ծրագիրը, որուն գործադրութեան դրուիլն ալ որոշուած է յիշեալ Բարձր Խորհուրդին կողմէ։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց այս որոշումները։

Որոշումներ որ կը վերաբերին պետական խորհուրդի կազմութեան

Պետական Խորհուրդի դատավարութեանց ճիւղը պիտի անջատուի միւս ճիւղերէն, սա պայմաններով. Այս ճիւղը և անոր կցուած նախնական դատարանը բոլորովին անկախ պիտի ըլլան։ Նորէն վարչական դատարաններ պիտի կազմուին Նախնական Վերաքննիչ եւ Վճռաբեկ անուններով, որոնց միմիայն վերատեսչութիւնն ու վարչութիւնը պիտի յանձնուին Պետական Խորհուրդի նախագահութեան ինչպէս որ եղած է Դատական նախարարութեան մէջ։ Խորհուրդը սակէ զատ պիտի ունենայ երեք ճիւղ, Քաղաքային, Ելմտական և Կանոնագրութեանց ճիւղեր, որոնց պիտի յանձնուին Խորհուրդին օրինական միւս պարտականութիւնները։

Յիշեալ վարչական դատարաններէն Նախնական մարմինը՝ պիտի ունենայ նախագահ մը և չորս անդամ, վերաքննիչ մարմինը մէկ նախագահ և վեց անդամ, վճռաբեկ մարմինը՝ մէկ նախագահ և ութն անդամ։

Խորհուրդին Քաղաքային ճիւղը պիտի ունենայ մէկ նախագահ (որ է Խորհուրդի նախագահը) և ութ անդամ։ Ելմտական և Կանոնագրութեանց ճիւղերը պիտի ունենան մէյմէկ ղեր-նախագահ և վեցական անդամ։

Քաղաքային ճիւղը. Պետական Խորհուրդի ներքին կանոնագրին մէջ ցոյց տըրուած պարտականութիւններէն զատ, պիտի ունենայ հետեւեալ պարտականութիւնները. Երկրորդ անգամ պիտի քննէ Ելմտական և Կանոնագրութեանց ճիւղերու որոշումները և այն կարեւոր խնդիրները որ կը վերաբերին իմթիեազներու, պայմանագիրներու, օրէնքներու և կանոններու։ Պիտի ընդունի այն խնդրագիրները զոր պաշտօնեաներ կամ անհատներ կուտան՝ բողոքելով վարչական պաշտօնատուներու գործառնութեանց դէմ։ Եթէ իմանայ թէ վարչական պաշտօնատուներու մէջ՝ օրէնքներու և կանոններու հակառակ գործառնութիւններ կըլլան, հարկ եղած քննութիւնը պիտի ընէ այդ մասին։ Խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ և արդիւնքը մազպաթայով մը պիտի հաղորդէ Մեծ-Եպարքոսութեան։ Պիտի խորհրդակցի այն կարեւոր խնդիրներուն մասին զոր կառավարութիւնը իրեն կը յանձնէ։

Քաղաքային ճիւղը սա պաշտօններն ալ պիտի ունենայ. Պիտի քննէ այն անհամաձայնութիւնները որ կը ծագին վարչական պաշտօնատուներու մէջտեղ՝ զուտ վարչական գործերէ։ Երկրորդ անգամ ըլլալով պիտի քննէ նոր հաստատուելիք տուրքերու գործադրութեան եղանակը, և այս մասին հարկ դատած բարեփոխութիւնը պիտի ընէ։

Վարչական դատարաններու մասին ալ կանոնագիր մը պիտի խմբագրուի որ պիտի գծէ այդ դատարաններու երեք աստիճանին իրաւասութիւնները, դատավարական եղանակը և պիտի ամբողջացնէ ներկայ կանոններու տրամադրութիւնները։

Պետական Խորհուրդի արդի վիճակին մէջ, եթէ անդամի պաշտօն մը բաց մնայ, նոր անդամ մը չպիտի կարգուի մինչեւ որ այդ բացերու թիւը հաւասարի վերոյիշեալ նորահաստատ անդամներութիւն։

Վեհ. Սուլթանը իմացած ըլլալով որ աշխարհիս ամեն կողմէն Մէքքէ գնացած իսլամ հաճիներէն կարօտեալներն ընդհանրապէս փողոցները կը մնան և տեսակ տեսակ դժուարութիւններու կ'ենթարկուին, Իրատէ ըրած էր որ Մէքքէի դուրսը 1000 անկողին պարունակող հիւրանոց մը շինուի իր Անձնական Գանձին հաշուին։ Կայս. այս շնորհը հրատարակուած էր 2 տարի առաջ։ Այս անգամ Հիճազի կուսակալութիւնը ծանուց թէ՝ յիշեալ հիւրանոցին շինութիւնը աւարտած է, որուն համար 40 հազար ոսկիի ծախք մը եղած է, թէ՝ այս տարի եկող իսլամ հաճիներէն կարօտեալները հոն պիտի ընդունուին։ Ասոր վրայ վարիչ մարմնին, ծառաներուն, բժիշկներուն և վիրաբոյժներուն ամսականներն ու ծախքերն որոշուեցան, որ պիտի վճարուին Կայս. Անձնական Գանձէն։ Հարկ եղած բժշկական և այլ նիւթերն ալ պատրաստուեցան։ Ասոնց ամենքն ալ իրենց տեղը ղրկուելու վրայ են։ Կայս. Իրատէով կանոնագիր մ'ալ խմբագրուած է հիւրանոցին վարչութեան նկատմամբ։

— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ Մէքքէի վերոյիշեալ հիւրանոցն ընդունուող աղքատ Հաճիներուն առաւօտ և իրիկուն բրինձով և մսով ապուր, և ամէն մէկը 200 դրամնոց երկերկու հաց տրուին՝ Իր Անձնական Գանձին հաշուէն, նոյնպէս Միւէզզին մը և Իմամ մը կարգուին։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Իր Կայս. Վեհափառութեան ծննդեան տարեդարձը եղող երեքշաբթի օրը շնորհաւորութիւններն ու խրախճանութիւնները կատարուին, միայն թէ փամփուշտ չ'արձակուի. և հարկ եղած տեղերէն ըստ սովորութեան ցերեկը թնդանօթ նետուի։

— Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին Մեծ Շուկայի երրորդ մասին շինութիւնը աւարտեցաւ։ Այս մասը կը բաղկանայ Տիվրիկ, Գրամթհանէ, Գօլթուգճուլար, Գազազլար, Րէսսամ, Պասմաճըլար, Ճէվահիր Պէտէսթէնի, Սահհաֆլար, Վէզնէճիլէր, Թագեէճիլէր փողոցներէն և Քէսէճիլէր փողոցի կէսէն։ Այս մասը Նորին Կայս. Վեհափառութեան ծնունդի տարեդարձին օրը բացուեցաւ։

— Զինուորական հաստատութիւններու հանգանակութեան գումարը հասած է 6,058,505 ղրշ.ի։

ՊԷՐԱԹ ԿԻՃԷՍԻ. — Կիրակի գիշեր, Մինարէները լապտերներով զարդարուած էին։ Երկուշաբթի օր ալ թէ պաշտօնի վրայ թէ անպաշտօն նախարարներ, Վէզիրներ, Միւշիրներ և ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ Կայս. Պալատ երթալով հպատակութեան զգացումներ և շնորհաւորութիւններ մատուցին յոտս Կայս. Գահոյից։

ՏԱՐԵԴԱՐՁ. — Վեհ. Սուլթանը Իրատէ ըրաւ որ Իր Կայս. Ծննդեան տարեդարձին առթիւ ազատ արձակուին այն բանտարկեալներն որ իրենց պատժին երկու երրորդ մասը լրացուցած են։ Այս Իրատէն գաւառային իշխանութիւններուն ալ հաղորդուեցաւ։

— Զինուորական բանտարկեալներն ալ պիտի օգտուին այս Բարձր Իրատէէն։

— Օտար վեհապետները հեռագրով շընորհաւորած են Վեհ. Սուլթանը՝ Իր Ծընընդեան տարեդարձին առթիւ։ Նորին Կայս. Վեհափառութեան կողմէ ալ հեռագրով պատասխան տրուած է։

— Երէկ Բարձր Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Շէյխ-Իսլամ էֆ.ն, ամէն նախարարները, Վէզիրները, Միւշիրները և մեծ պաշտօնատարներ Կայս. Պալատ երթալով իրենց հպատակութեան զգացումները մատուցին յոտս Կայս. Գահոյից։

— Եգիպտոսի Խտիվը, Մէքքէի Էմիրը, Նահանգներու կուսակալները, Կայս. զօրաբանակներու հրամանատարները և օտար երկիրներ գտնուող Օսմանեան դեսպանները յոտս Կայս. Գահոյից մատուցին իրենց հպատակութեան զգացումներն և շնորհաւորութիւնները։

— Ոչ Իսլամ հասարակութեանց կրօնական պետերն և օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանները Կայս. Պալատ երթալով շնորհաւորութիւններ մատուցին յոտս Կայս. Գահոյից։

ՍՈՒՐԲԷԻ ՀԻՄԱՅՈՒՆԻ հանդէսը կատարուեցաւ երկուշաբթի օր մեծ շուքով։

Իւրպէն կենաց և հրդեհի ապահովագրական ընկ.ը Մէհմէտ Ալի Փաշա խանէն իր գրասենեակը փոխադրած է Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Ֆրանսական բօսթային կից Լօրանտօ խան։ 1—10

ՍԴՈՏԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 [illegible] 1889

Պարոնայք Սքոթ և Պօուն,

Յորժէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սքոթն էմուլսիոնը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ թոքային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ Նախամեծար համարուելու Մօռուի ձկան իւղէն և կըյանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ.—Վերջին քանի եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, բնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ նկած ամէն զործարանական խանգարում։

Կը բուժէ ջղաւորամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները, ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը կը կասեցունէ կենսական ոյժերու ․ը եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ ատոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է Մերամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւնն կըստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժամամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուզութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը ոյր վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր կը կորսնցնէր․ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կաւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Դէմքը կակուի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կառնու, մազերը ոյժ կըստանան։

Զգուշացէք ստոր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalor's Phosphodyne London England վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա-Շիշլի թրամվէյներու կայարանը թիւ 95 եւ 97։ 602

L'ANCRE ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիշի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոէոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոէոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Ֆօլօման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7, 563

ՄՈՐԻՒՈԼ

ՇԱՓՈԹՕՒ, դեղագործ Ի ՓԱՐԻԶ

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՄՈՐԻՒՈԼը կը պարունակէ բոլոր ազդեցիկ տարրերը Մօրիւ ձկան իւղին, բացի ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդանոցներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՈՐԻՒՈԼը շատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցղատապերու, հարբուխներու, խլուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Առաջին օրերէն գիշերային քրտինք կը դադրին, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները ոյժ կ'առնեն, հազը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՈՐԻՒՈԼը շուտով կը վերականգնէ տկար տղաքները։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՉ

ՊԵԼԴԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ՔԱՐՍՈՒԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յօդացաւի, մաշմնոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կաթիւ հարբուխի, ցրտառութեան։ Մէկ քարսիւլն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինքինա։

10 20 և 100նոց սրուակներ։
Իւրաքանչիւր սրուակ կը կրէ անունը սեւ տպուած ....

PELLETIER

Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8
և գլխաւոր դեղարանները A.

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Զանազան տեսակ յօճուսի

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Էսկի-Զափթիյէի դիմացը Թիւ 57

ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԿՈՒԼ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

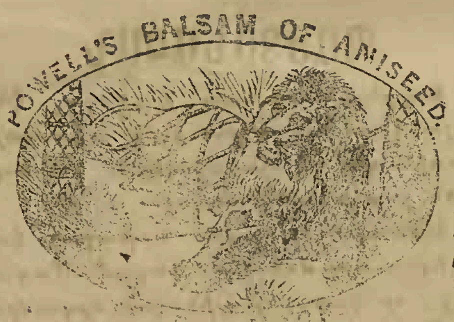

Հազի, հարբուխի, շնչի կարճութեան շնչափողներու դէմ են այն

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն մը ունի անմիջապէս սփոփելու Հարբուխը, Հազը, կոկորդի ցաւը․ դժուարաշնչութիւնը եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծ, բացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։

Կոկորդի անհանոյ խախտումներով գիշեր ցերեկ հազացող եւ իրենց հանգիստը կորսնցնող անձինք անմիջապէս կը հանգստանան եւ ընդհանրապէս մէկ շիշը բաւական է հիւանդութիւնը բուժելու համար։

Այս աննման դեղը հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, ինֆլուէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ր

Ստորագրեալս, Թուրշուճը Հազըը էֆ. բնակեալ ի Պոլիս, Տօլմա-պահչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով ամենէն համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ մը չտեսայ, ընդհակառակն հիւանդութիւնը օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ դիպուածաւ քանի մը բարեկամներ խորհուրդ տուին ինծի որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվօտայի պահականոցին քով Թիւ 95-97 Պ. Էտ. Քարուանայի անգլիական վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԹՈՒԿՈՒԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ երեք ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք մը կը համարիմ ինծի։

Կ. Պոլիս 4 ապրիլ 1 92

Ստորագրեալ ԷՍԱՏ ՀԱԳԻՐ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմոնտ Քարուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվօտա փողոց, Թիւ 95 97 Կը գտնուի նաեւ բոլոր լաւ դեղարաններն եւ դեղավաճառաց քով։ 608

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ

ԿՌՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ Ի ՓԱՐԻԶ

QUINQUINA FERRUGINEUX

Այս երկու դեղերուն վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, դաշտանի անկանոնութեանց, սպիտակ գեղումներու, աւշականութեան և արեան տկարութեան դէմ։ Կռիմօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի ԳԻՆԻՆ և ՕՇԱՐԱԿԸ շուտով կը բազմացնէ տկար տղաքը, տժգոյն և անարիւն աղջիկները։ Օշարակը փոքր տղաքներու համար կը գործածուի. քինքինայի կեղեւովը կը պատրաստուի որ կը ծառայէ հաշակաւոր Բիլղէէ քինինի պատրաստութեանը։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և ամէն դեղարանք։ A.

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Նախամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի[illegible]	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով

572 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՐԻԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, Անամնիաթիս խան. 12, 13, [illegible]

ԹԱԳՈՒՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՔՈՊԱՅԻՎ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ—ԷՄՊԼԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքաբորբոքային դեղերուն են հզօրը։ Ապահովապէս շատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծիքէն։ Կը վաճառուի ամէն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

dépôt général:
S. Negri & Ci.
521 30—52 VENISE

ՌԵՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

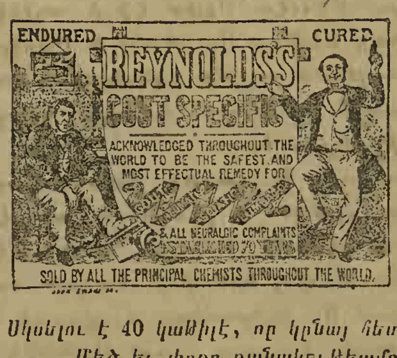

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւը եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Ամբողջ աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ. Մէկ անգամ առնելը բաւական է քանի մը ժամուան մէջ զգալի ամոքում մը առաջ բերելու համար։ Մեծամեծ բժիշկներ սատտիկ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյի կը գրէ. «Իբրեւ մը ատեն Ռէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներու ս եւ կը փութամ ըսելու որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասիկայ շատ թանկագին ու ազդեցիկ դեղ մըն է։»

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.—Պէտք է անօթի փորանց, պառկելէ անմիջապէս առաջ ու առանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի.

Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՅի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Նիւբսէք Գալըրըըմ, Վոյվոտա, Կալաթա—Շիշլի թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։

ԾԱՆՕԹ.— Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։ 606

Ա. եւ Կ. ԳԱՍԼԻՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ, ՉՕՐԱՊՃԻ ԽԱՆԻ ԴԷՄԻ ԱՆԿԻՒՆԸ

ԹԻՒ 54

О Бариzie

ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻ ՎԱՅԵԼՉԱՁԵՒ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

Մեծ ու փոքր տանտիկնաց

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԱԼ

Ճաշակաւոր և ճշգրտօրէն յանձնուելու պարտաւորութեամբ

ՓՈՔՐ ՇԱՀՈՎ

Շատ շահելու դրութեամբ

9—10

VIN BRAVAIS

ՊՐԱՎԷԻ ԳԻՆԻ

Կազդուրիչ, Սննդարար և Զօրացուցիչ,

Գօլա, Գօքա, Կուարանա և Գաքաօյէ բաղադրեալ.

Ջղային հիւանդութեանց, Տկարութեան, Արեան պակասութեան, Ֆիզիքական և Մտաւորական յոգնութեան մանաւանդ Ապաքինութեան ժամանակ խիստ օգտակար է։

Այս գինւոյ արժէքն ու յարգն գիտնալու համար Ձեր բժշկին դիմեցէք։

Կը գտնուի ի Պոլիս Վ. Գասապեանի դեղավաճառատունը և ամէն դեղարանի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԱՆ Ն և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ու Ընկ

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով

Ա. Նավոյ 245 Ֆ. ․․․

[illegible]

Նաւուղղեք, ուղեւորութեան և տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալութ

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

575 Մումհանէ փողոց Թ. 10

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼ ՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլէ և Սէվ-Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Լեճիբշիրն	3500
Պէսդրիան	1050 0	Ալբրժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Դօլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գօսդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վափօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1

Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ տեղ երկու անգամ կը բանի Լիվերբուլ և Սեւ-Ծովու միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազիա	2393
Պավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Պալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401

Ղալաթիա 571

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափ ի

La VELOUTINE

[illegible] ՓԻՃԸ ՌԻԹՈՎ ձեռամբ

CH^les FAY, Parfumeur

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕԹԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՏՂԱՐԻ ՁԿԱՆ ԼԵԱՐԴ ԻՒՂ

Հիփոֆոսֆիթ կիր ու սօտ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ Ի Նիւ-Եորք։

Ախորժելի ճաշակ ունի

Ձկան իւղին հետ բոլոր յատկութիւններէն զատ հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոզխտը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ոսկրախտը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղարանաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՐՀԱՒԵԼ

[illegible] RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 6/18 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 7/19 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէօսի ճամբու

Դշ. 8/20 Սուրհանդակ գիծի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դշ. 8/20 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, [illegible] ժամ 10ին։

9/21 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ [illegible] միջօրէի

10/22 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, [illegible] Սուրիոյ նաւահանգիստները [illegible] բանի անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Յունուար 7/19, երեքշաբթի օրը կ [illegible] սէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի ճամբլին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Փոր-Սայիտ գաւառ շոգենաւին 562

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ, Պօրտօյի, Մէտիթէրանեան և Սեւ Ծովի միջեւ բանող [illegible]

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեամորուս	3000	Թէբս	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ

Ուիթթօ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ